

ಅದೊಡದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪ್ಪೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ರೋಲ್ ಔಫರ್ ಕೆಳಗೆ ಪಾರ್ಟ್ ನೋಟಿಸ್ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು, ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ್ ಅವರು, ಮತ್ತು ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಮತ್ತು ಆಕಡೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೮ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

MR. SPEAKER.—I will look into that.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—The Hon. Chief Minister is going to sit in the House only upto 6 O' Clock and afterwards he has got some other engagement. That is why I am suggesting that in case it is inconvenient to the Hon. Chief Minister, we can take it up tomorrow. I have no objection for that. The discussion will be two and half hours under this Rule.

MR. SPEAKER.—He will be going to discuss about planning matters. He has already intimated to me.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—Some definite stand of the Government is required.

SRI D. DEVARAJ URS.—If the hon. Members agree, I think we may take it up on the 4th May 1979.

MR. SPEAKER.—I have no objection. The discussion for short duration under Rule 59 will be taken up on the 4th May 1979.

Budget Estimates for 1979-80 Demands for Grants.

Demands Nos. 54 and 55 — Co-operation (Excluding Regulated Markets) and Regulated Markets.

(Debate Contd)

MR. SPEAKER.—I have got so many names. The discussion and the replies by the Ministers will have to be concluded to-day. Now, Sri M. C. Basappa may speak. I would give 20 minutes. I know Mr. M. C. Basappa is a Senior Member, and I should have given more time but for this difficulty. It is not possible. I know his feelings.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ೧೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಬಿಡುವು ಕೊಟ್ಟು ಈ ನಿರ್ಮಿತಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಮ್ಮ

ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೦೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ೧೯೩ ಸಬ್-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಕೆಳದ ತಿಂಗಳು ಮಾನ್ಯ ಜಕನೂರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ೧೦೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆಯೇ ಎಂದು? ಮತ್ತು ೧೯೩ ಸಬ್-ಮಾರ್ಕೆಟ್ಸ್ ಯಾರ್ಡ್ಸ್ ಏನಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮಿದ್ವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ೫ ಮುಖ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿವೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ. ನಂಜನಗೂಡು, ಚಾಮರಾಜ ನಗರ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೫ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿವೆ. ತಾವೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ತೂಕ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಹರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಪರ್‌ವಿಜನ್ ಸಹ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರದಂತೆಯೇ ಇನ್ನುಳಿದ ೪ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ೧೯೬೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ೧೫ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ೨-೩ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಇವೊಕೆತೆನವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೆ. ಆರ್. ನಗರ. ಹಾಗೂ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗೋಡ್‌ಡೌನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಒಂದು ಬೋರ್-ವೆಲ್ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಬದಲು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಯವರಿಗೆ ೧೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಬೋರ್-ವೆಲ್ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭತ್ತ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಹತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಇವರು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ೧೧೫ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೩೩ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ It is a fiction; It is a fictitious figure. ತಾವು ಹೇಗೆ ಎಂದ. ಕೇಳಬಹುದು : ತಾವು ಪ್ರತಿವಾರವೂ ಒಂದು ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ದರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಾಲನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಏನು ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಮಂಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದಂಥ ಮಾಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಪರ್ಶಗಳಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಈ ಹಣ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೃಷಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತಾವು ೧೩ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಂತಿ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ, ತಮ್ಮ ಗುರಿ

ವಿನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಏಟಂ ನಂಬರ್ 31ರಲ್ಲಿ 31 ಲಕ್ಷರೂ. ಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಒಂದು ಏಟಂನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡದಂಥ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಿರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸಹ ಮಿರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

(ಬೇಮನ್ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಏಶ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಿಂದ ಸುಮಾರು 31 ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 31 ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಂತೆಲಿಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ರೈತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಗಾಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ದವಸದಾನ್ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಮಾರಾಟವಾಗು ವವರೆವಿಗೂ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ತಕನು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೊಂಡಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೋಡೋನ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ವೇರ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ವೇಲ್ಲಿ ಚಾರಣಿಯಲ್ಲಿ ವೇರ್‌ಹೌಸ್ ಟಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಕೂಡ ಜಾರಿಗತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿ ದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಯ ವಿನಹ ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ವೇರ್‌ಹೌಸ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಅದಮೇಲೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮತ್ತಿತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ವಿನದೆ ಅವರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೂಡಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಾಮನ್ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬಹುಶಃ ಒಂದು ಆಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅವರು ಅಪಾ ಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಂತಲೂ, ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯಂತಲೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು 10 ವರ್ಷ 20 ವರ್ಷ 30 ವರ್ಷ ಇಡುವುದಾದರೆ He becomes the proprietor. ಆತ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾಮನ್ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಇಲಾಖೆಯು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ತಾವು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ

ಈಗ ಅನುಭವ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕಕೂನ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಂದಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಕಕೂನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕಕೂನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಮೇಲೆ ೨ ತರಹ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಎರಡು ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಮಾಡಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ರೇಟು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅದು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ತಮ್ಮ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ, ಹೋಗೇಸೂಪ್ಲೆ, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಷ್ಮೀರ್. ಇವುಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಕೇತದಲ್ಲಿ ಹೋಗೇಸೂಪ್ಲಿಗೂ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗೇರುಬೀಜಕ್ಕೂ ಕುಂದಗೊಳಿನಲ್ಲಿ ಕಪಾಸಿಗೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. This has given employment to large number of people ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗೋಡೋನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೆಗ್ಯೂಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿರದೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಐದು ರೆಗ್ಯೂಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೋಸೈಟಿಯೆಂದರೆ ಅದು ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ಇರತಕ್ಕ ೧೫೦ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ ೨೦ ಅಥವಾ ೩೦ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಲವರು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ದೇನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ನಾನು ಈಗತಾನೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಗತಿ ಎನೂ ನಮಗೆ ಕಾಣುವಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿ, ಆದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ರೆಗ್ಯೂಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಾರಿಗಳನ್ನೇನೋ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಗಬೇಕು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯೂಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟು ನಡೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ, ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರೂ ಲಕ್ಷ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಾನಯ್ಯನವರೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಈ ರೀತಿ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪೈಕಿ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ದುಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ೨೨, ೪೧೭ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಮೆಂಬರ್‌ಶಿಪ್ ಇದೆ. ೧೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ ಇದೆ, ಎರ್ಟಿಂಟ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ೧, ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಾವು ಓನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಾಗ ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು

ಹೇಳಿದರು ಯಾವುದೇ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ; ಎರಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ. ಈ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ೨೨, ೪೧೭ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಕಾನ್ಸಿಡರೇಶನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: There are 20, 869 Co-operative societies for audit in the state as on 1st July 1978, The audit in respect of 16, 538 Co-operative societies was upto date as at the end of 76-77 Audit in respect of 4, 121 Co-operative Societies was in arrears, due to nonproduction of books accounts...

ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಭಾಕರ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ವರದಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈವರದಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೪, ೧೨೧ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸದೇ ಇರುವುದ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾವು ನೋಡಬಹುದು, ಮೊನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್.ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ೮, ೩೧, ೭೩೮ ರೂಪಾಯಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ಗಳೂ ಚಕ್ರ ಅಂಡ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಒೀಗೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿರುವುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ದಸ್ತು ಆಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಮೊನ್ನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಡಿಫಿಷಿಯೆಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್, ಡಿವೆಲಿಟಿಕ ಲೈಸೆಸೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವಾಗೆ ಎನರ್ಜಿಟೈಬ್ಲಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ:

೩.೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

For the year 1977-78 the D.C.C. Banks have advanced S.T. and M.T. Loans to the extent of Rs. 58.49 crores.

1976-77	70.63
1977-78	58.49
1978-79 (upto end of Jan. 1979)	24.97 crores

ತಾವು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಹಣ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೌಡಯ್ಯನವರು, ರಕಿ ವರ್ಧಕವಾದಂಥ ಆಪರೇಷನ್‌ನನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಾವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌

ಹಾಗೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ನಾಲ್ಕೈದು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. He is not managing by himself he is managed by some body else. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಡಿಅಫಿಷಿಯಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್, ಡಿಪೊಲಿಟಿಕಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್ ಅಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿಟೋಟಿಟಷನ್‌ಗಳಿವೆ; ತಮ್ಮ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾಲೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತುವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ After reorganisation the total number of service co operative societies is 29. How many of them are functioning? The number of defunct societies is 28. you can imagine the number of defunct societies. you depoliticalise it and go to the villages. ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಡಿಪೊಲಿಟಿಕಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್, ಡಿಅಫಿಷಿಯಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್ ಅಗಬೇಕು. ಹೊಸ ಸ್ಕ್ರೀಮಾಡಿ ವಿಲೇಜ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವೇಟಿಸ್‌ನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ವಿಲೇಜ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್‌ನ್ನು ರೆಕಗನೈಸ್ ಮಾಡಿ ಅಮಾಲ್ಗಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಡಿಅಫಿಷಿಯಲ್ಟಿ ಸೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೇ ಪವರ್ ಕೊಡಿ. ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೋಗಬಾರದು ಯಾವಾಗ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆಗ ತಾವು ಹೋಗಬೇಕು. ಅರ್ನೆಸರಿ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಬಾರದು. ರೀಆರ್ಗನೈಸಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪು; ನಮ್ಮ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 30-35 ವಿಲೇಜ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿದ್ದುವು. Every year they were renewing agricultural credit and crores are being advanced as agricultural credit. After your amalgamation the number of these societies is reduced to 29 out of 29, one society was functioning and 29 became defunct. ಯಾವರೀತಿ ತಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ. ಮೂರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಆತ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಏನು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಮಲ್ಟಿಪ್ರೋಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, If there is no interference from the Government, they work well Melk producers' co-operative societies. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಲ್ಟಿಪ್ರೋಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರ, ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಬಾಕಿಯವು The villagers manage their affairs themselves. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ 400 ಅಥವಾ 500 ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 100-150 ನಷ್ಟದಲ್ಲಿವೆ, ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಲಾಭದಲ್ಲಿವೆ. ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಇಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಸಿರಿಕಲ್ಚರ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಹೇರುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗೋಡ್ಡೆನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ನಾನು ಗೋಡ್ಡೆನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಗೋಡ್ಡೆನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಮಂಜೂರು

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಗೋಡಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುಗಿದಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿವೆ, ಅಥವಾ ಮುಗಿಯದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಗತಿಯೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ.

Rural godowns: 110 tonne capacity.

Number of godowns assisted ... 3348

Number of godowns completed...2204

1600 and add are incomplete today because they were sanctioned last year. If you come to my taluk I can take you to 15 places, godowns are incomplete since last 10 years. ಇಂಟರ್‌ಖಿಟೇಷನ್ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ, ಅದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕೊಲ್ಡನ್‌ಮಾರ್ಕಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಗೋಡಾನ್ಸ್‌ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ದಾಖಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗೋಡಾನ್‌ಗಳನ್ನು ತಾವು ಮುಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ: ಈ ಇನ್‌ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಗೋಡಾನ್ಸ್ ಎನಿವೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವತನಕ ಹೊಸ ಗೋಡಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎನ್‌ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಅದರ ಅಂದಾಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೆಡ್ಜ್ಯಾಲ್ ಆಫ್‌ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲದರೂಪದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಗೋಡಾನ್ಸ್‌ನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ You are living in an illusion Illusion ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬನ್ನಿ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ. ನಿಜವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಿರುಗಿ You must go back to the old position viz. one society for every vilage-. ಇವನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ ಬಿ. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್ (ಹೀರೇಕರೂರ್) - ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಸಹಕಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯ ಬೇಕಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯತೆಗಳು, ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮಾತಾಗಲಾರದು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದು ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ೨೨ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಈ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ೬ ಅಥವಾ ೮ ಲೈಜೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಡಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್‌ಲೈಜೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಡಕತ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರೇ ಬೇಡ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ:— ಅದು ಡಿ ಅಫಿಶಿಯಲ್ಯೆಜೇಷನ್ ಅರ್ಥವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ್ ರಾವ್:— ನನಗೂ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿದೆ

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:— ಅದರ ಅರ್ಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳದೇ ಆದ ಅಫಿಯಲ್ ಇರತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ್ ರಾವ್:— ಸ್ವಾಮಿ ನನಗೂ ಸಹಕಾರದ ಅನುಭವವಿದೆ. ನಾನು ಸ್ವಾಂತಿ ವನಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಹಾಲೆಂಡ್, ಸ್ವೀಡನ್ ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಫ್ಯಾಲ್ಕಲ್ಯಾಂಡ್ ಗೆ ಹೋಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ಅದುವೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಇದು ಬಹಳ ದೂರ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಬರೀ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಈಗ ಮೂರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವಾಪಸ್ಸು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತತಮಾನದ ಅದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನು ವಸೋಭಾವನೆ ಉಳ್ಳಂಥವರು ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಳನದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು, ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಾಭ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಳನ ಗುಜರಾತ್ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಪ್ರೆರಾ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಮನಸಿಂಗ್ ಡೆರಿ ಈವರೆಡೂ ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೆ. ಇದು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಆಂದೋಳನವೇನಿಸಿದೆ ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಒಂದು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ್ದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರವರು ಏನು ಡಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ಯೆಜೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಪಕ್ಷ ಈ ಪಕ್ಷ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರೀ ರಾಜಕೀಯತೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ, ಈ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಳನವೇನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಂಧುಗಳ ಬಂಧುಗಳನ್ನೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ತಾವೇನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಅದು ಕೆಲವೇ ಜನರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕೈಗೆ ಹೇಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ? ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಈ ಅರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನೇನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೈಗೆ ಮುಟ್ಟದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ತಾವು ಏನೋ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಸರ್ಕಾರ ಸಿಟ್ಟುಂದಿಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇರಬಹುದು, ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮುಂತಾದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಅವರನ್ನು ಸದಸ್ಯತ್ವದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಸ್ಯರಾಗಲೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊ

ಬೃದ್ಧಿ. ತಾವೇನು ೧೫ ಕೋಟಿ ಸಬ್‌ಸೀಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಶ್ರೀಮಂತವರ್ಗದವರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಲು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೈಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದುದರಿಂದ ತಾವೇನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಶ್ರೀಮಂತವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಈ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಮಾರಾಡಿಗಳ ತರ ಯಾರು ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಗಳೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ಹೆಸರು, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು, ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಇದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅವರ ಬೆಂಗಳೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಬಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಆ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯೇ ಬೇಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಅಂತ ಬೇಧ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ರವರಾಗಲೀ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಾಗಲೀ ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲೀ, ಆ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಈ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರಬಾರದು.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಯಾರು ಎಂಬ ಭಯ ಇರಬಾರದು. ಈ ಎರಡು ಭಯ ಮೊದಲು ಹೋಗಬೇಕು. ನಿರ್ಭೀತ ವಾತಾವರಣ ಇರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ೩-೪ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಏಕೆ ಇರಬಾರದು? ನಾವು ಸ್ಕ್ಯಾಂಡಿನವಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಮಾದರಿ ಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಅಡಿಟ್ ವಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಈಗ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದು ಏನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಇವರು ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಯಾವಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲಿ, ಅಡಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲಿ ಏನುಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮಟ್ಟ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ರಂಗ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲ ಕಳೆದು ಹೋಗುವುದು ಆಗಬಾರದು. ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು-ಲಿಗಾಮಾ, ಹತೋಟಿ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಡಿಟ್ ಲೆಕ್ಕದ ವಿಭಾಗ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಒಂದು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕಲ್ ಅಡಿಟ್, ಇಂಟರ್‌ನಲ್ ಅಡಿಟ್, ಸ್ಟೇಟ್ ಎಕ್ಸ್ಟೆರಿರ್ ಅಡಿಟ್ ಅದರೂಕೂಡ ಶೇಕಡ ೪೦-೫೦ ರಷ್ಟು ದೋಷವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಬಾರು ಅಡಿಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಒಂದೂಕಾಲು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಹಣ

ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಹಣ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮತ್ತು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಒಂದು ಅಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ (ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩೧ ರವರೆಗೆ) ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗದೆ ಕೇಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೧೧. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ, ಪುಸ್ತಕವು ಬೀರುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ದೂಷಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಹಳದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಮೇಲೆಯೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರತಕ್ಕ ಘಟನಾಘಟಿಕೆಗಳು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ಇರುವಾಗ ಏನಿದೆ ಇವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಏನಿವೆ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಏಕೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು? ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಅಪ್ಪೇಂಡಿಕ್ಸ್‌ಮೇಟ್ಸ್ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಿ ಜನ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹತೋಟಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸದನದ ಸಮಿತಿಯೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಂದೋಳನವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹಕಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎದೆಲ್ಲ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಾವ, ಅಳಿಯ ಮತ್ತು ಮಗ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿಯೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.— ಮಾವ, ಅಳಿಯ, ಮಗ, ಸೋಸಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಏನಾದರೂ ಆಸ್ಪಸ್ಥಿ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್.— ಇರಬಾರದೆಂದು ಇಲ್ಲ. ಇರಲಿಕ್ಕೆ, ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು, ನೀವು ಶಾಮೀಲಾಗುತ್ತೇವೆ, ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಒಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಬಳ ಅವರಿಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ. ಬಹಳರು ಹೇಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ? ಹೀಗಾಗಿ ಮಾವ, ಅಳಿಯ, ಮಗ ಅವರವರೇ ಫೇರ್‌ಮನ್‌ರು. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೇಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಬೆಳೆದಿದೆ. ನಾನು ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಬೇಕು. ನಂತರ ಮಗ ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಬೇಕು ತದನಂತರ ಅಳಿಯ ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯು ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆತ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಾಡಿಯ ಪರವಾಗಿ ಬಿಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಮೀಷನ್‌ಗೋಸ್ಕರ, ರೈತರ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ರೈತರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಈ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೂಡದು. ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗದೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಚಿಪ್ಪಲಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ; ಆದರೆ ಅವು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ದೃಢೀಕರಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ, ಅಪುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಕಟ್ಟಿದೋಗಿದೆ. ಎಷ್ಟಿ, ಯಾವ

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಹೋಗದ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯ ತೊಲಗದ ಹೊರತು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್, ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೩-೩೦ ಬಿ.ಎಂ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಬೆರೆಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಯೆವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಲೋಕಲ್ ಆಡಿತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಾ ಟಿ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇತರ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಈ ಹವ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಆಡಿಟ್ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಲಿ, ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ; ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಈ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಯಾರಾರೂ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ : (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ವಿಶ್ವಾಸಪಡಿಸುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಿಧಾನ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ಇತ್ತು. ಆ ದಿನದ ಸಭೆಗೆ ಹಿಂದೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಂಥವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ಜನವರಿ ೩ನೇ ತಾರೀಖು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಆಹ್ವಾನ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ

ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ೨ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ೩ ಜನ ತಮ್ಮ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಆಗ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ಅವತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯರು 'ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು' ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಾವಧಿ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು, ದಯವಿಟ್ಟು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ೩ ಜನರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೇ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆವರನ್ನು ಅವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರು ಬಂದರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಚಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ರಾಜಕೀಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇದು ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೋತು ಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ? ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಯೋರ್ಕರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು.

ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಒಂದು ಬಯೋಡಾಟಾ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೇ ಕೊನೆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾರನ್ನೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು 'I will do away with this non official members' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕವ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನ್ಯಾಯ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಕ್ರಾಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಆಕ್ರಾಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. You do away with this nominations. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಬಾರದು. ತಮಗೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಳಕಳಿ ಇದ್ದರೆ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಈಗ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ತಮಗಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಿಲ್ಲದ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವತ್ತು ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಅರ್ಥ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮಾನಯ ಹೆಂಗಸರು ಅವರಿಗೆ ನೀವು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು

ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ,ಯವರು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಶೀರ್ವಾದ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಅಪ್ಪರಮಟ್ಟಿನ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ತನಕ ಕೆಳವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ಸಹಕಾರಿ ವಿಸ್ತರಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಳವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆರೋಪವಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಗಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಗ್ಗೆ, ಆರೋಪವಿರುವವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಉಟ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಭ್ರಷ್ಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟತೆಗೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮುಂತಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿ ಆಗಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಆನುಗೋಳ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೆವು. ಒಬ್ಬ ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಭತ್ತವನ್ನು ಮಾರಲು ಸಂಘಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅದು ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಗ್ರೀನ್ ಒಟರ್ ಇಲ್ಲ, ನಾಳೆ ಒಂದರ ಗ್ರೀನ್ ಒಟರ್ ರಸ್ತೆದಿ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ. ನಂತರ, ಐವತ್ತು ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಭತ್ತವನ್ನು ಅಳಿಸಿ, ಸಂಘದ ಲೆಟರ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಗುರುತು ಹಾಕಿ ರೈತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೂ ಬಾಂಧವ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಂದು ಹೋದವನು ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಹಾರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಭತ್ತವನ್ನು ಯಾರದೋ ಬೇರೆಯವರ ಅಕೌಂಟಿಗೆ ಹಾಕಿ, ತಾನು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಬಳಿ ಕೇಸ್ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಲೆಟರ್‌ಹೆಡ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದರೆ ಅವನು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಬೆಳಗೋಳ ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವಿವರಗಳ ಒಂದು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಆ ರೈತನ ಕಷ್ಟ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷಾಮ ಅರ್ಥವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ರೈತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ೬೪ರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮುಗಿಯುವವರೆಗಾದರೂ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದಷ್ಟುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೊರಡಿಸಿ, ರೈತರ ಸದ್ಯದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ತತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಯಾರೂ ಕಳಕಳಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ಬಡ ರೈತರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಆದುದರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆದೇಶವಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್

ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಬ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಲ್ಲ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಸಂತರ ರೈತರಿಂದ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೌಕರರು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಷುಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI V. V. PATIL (Jamakhandi) :— Mr. Speaker, Sir, I wholeheartedly supporting the demands of the two Minister. I am suggesting one thing so far as Regulated markets are concerned. In our parts a scandal is going on by every trader and commission agent that they are taking a fixed percentage of commission at Rs. 1-50 per hundred rupees. But what the traders are doing is that they take this Rs.1-50 showing two accounts in the receipt itself. On the back of the receipt they say, the seller of the commodity has taken in cash Rs. 1-50 per hundred rupees. So, they are taking Rs. 3/- instead of Rs.1-50. This sort of scandal is going on in our parts. When the concerned Minister was touring in our parts, when I brought this matter to his notice, he said that it was impossible for him to catch hold of such persons. But we have to find out a remedy to eradicate this evil practice. If the Government has the interest of the agriculturists or the sellers of the commodities, they must take notice of the facts which are prevalent in the northern Karnataka. Each and every trader is taking Rs.3/- instead of Rs. 1-50 from the agriculturists as a percentage of commission. This Rs. 1-50 which he takes extra is not accounted for before the Incometax authorities. So, this is a concrete scandal which is going on in the Regulated Markets. The Minister should take certain steps to prevent this mal-practice.

Some hon. members on the other side have criticised the system of nominations. I may bring to their notice that what was the state of affairs before the nomination system began. As stated by Sri G. B. Shankar Rao that each Co-operative Society was infested with vested interests which never tolerated interference by others in their society affairs. In fact they considered themselves as the Masters of the Co-operative Societies. Now with the introduction of nomination system even the down-trodden people can be nominated to the societies as directors. They can fight with the managements. This is the bright feature of the nomination. Secondly, Sir, the Government is investing amounts in every Co-operative Society. In order to check the mis-use of funds, there must be nominated members. The

nominated members must be so efficient as to check the mis-use of funds and to take proper decisions on matters which come up for their consideration.

Nomination is not that bad. It is necessary in the circumstances in which the societies function in our State. Thirdly, this system has been continued in every part of the country, even in the northern States. **WE CANNOT** abolish or cancel the system of nomination because we have to give due representation to the down-trodden people of the State. Therefore, the nomination system is all right and it should not be stopped.

Mr. M. C. Basappa stated that Government has failed to open one society in each village. This is a ridiculous statement in my submission, because, according to the report, 100 per cent villages are involved in the Co-operative movement. 3-4 thousand may be left out and this may be due to amalgamation which has taken place in our State. But so far as the villages are concerned more percentage of villages are involved; 65 per cent of agriculturists and 85 per cent of the total population is involved as per the Annual Report furnished by the Government.

They say there is a large amount of misappropriation. It can be seen from the report - page 36 of the report that in respect of 4121 Co-operative Societies audit was in arrears due to non-production of books of accounts. There is some misappropriation and malpractices are there. But 75 per cent of the societies are all right, and are doing good work, as per the statistics furnished.

About these Co-operative societies, I may say that the defect is due to the present set up and not of the administration. In the present order of the society - where there is mixed economy or capitalist society -, each individual thinks of having profit for himself. If he becomes a thief, he can have better profit: so, misappropriation is there. In socialist countries like Hungary, the Co-operative societies are working well. We have to adopt the laws and administrative methods of the socialist countries, and not of the other countries. Therefore, I suggest that our Hon. Minister for Co-operation Mr. Kushnoor will look to the socialist countries regarding the working of the co-operative societies.

So far as my area is concerned, I am giving one or two examples. There are about 17 Co-operative societies. All these are societies that have no real existence. The societies are composed of people belonging to their own family and they are only showing bogus accounts; they are not trading in commodities properly. This is the case in respect of the weavers' society, *liesaso*. I request the Co-oper-

action Minister to take immediate steps to liquidate all these societies in the interests of the State. In my area, there is the GLBC canal and Malaprabha canal and there is scope for a lot of dairy farming there. I suggest to the Government to take up the work of establishing societies and give milking animals to the people so that large-scale milk products could be had.

So far as the other matters are concerned, these societies must be able to work for the people who are living below the poverty line and this task has to be undertaken by the State.

With these words, I thank the Chair for giving me this opportunity and conclude my speech,

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ (ಹೊಳೆಹೊನ್ನೂರು) : - ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಏನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹಾಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಪ್ತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಪ್ತ ವೆಚ್ಚವಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೬೦ ಭಾಗ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಂತಕ್ಕೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಯೋಜಿತ ಜನ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣೆ ರಚಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು; ಈ ಚಳುವಳಿಯ ತತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇಂದು ಮೂಲೆ ಗಂಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಇಂದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಸಮಾಯೋಜಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವರವಾದ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಬೇಕಾದರೆ It is not the legislation or the enactment that matters; it is the men who run the institution that is important.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಮವಿಹಿ ಗಮನ ದೊರಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಫೇರ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಜೀವನಾಡಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ; ಇವರು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಫೀಸು ಇದೆ; ಅದು Karnataka State Co-operative Union, ಅದರ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೬೦ ಭಾಗ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಂತಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಪಾತ್ರ ಏನು? ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏನು? ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಮತದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ the Co-operative union ಸೂಕ್ತ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಅದಾ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಲಹೆಗಳಿವೆ. ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

೪ ೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಈಗ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್ ರೀ ವೈಟಲ್ಯಸ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ಜನಾಪದಾ ಸಹಾಯವು ದಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಅಫೀಸರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು

ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಲೋಪದೋಷವನ್ನು ಕಂಡು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ, ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಹೊರದೂಡಬೇಕಾದರೆ, ಜನರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್ ಮುಖಾಂತರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅಲ್ಪವಧ್ವಿ ಮಧ್ಯಮಾಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರದ ಅಲ್ಪವಧ್ವಿ, ಮತ್ತೂ ಮಧ್ಯಮಾಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ರೈತರು ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಲ್ಟಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಏನಿದೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ರೈತರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕರಾರು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಳಿದಿದ್ದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಉಪಯೋಗಿ ವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹ Chemicals & Fertilizersನ್ನು ಅನೇಕ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದರ ಫಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾನೂನುಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಏನಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ವಿವರದ ಬಗ್ಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವೀಕ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಆಟ್ರಾಕ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್ವೈಸರ್ ನೆಮಿಸಿ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವಂತಹ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದರೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ಸಮೀರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಯಾರು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು It is really a progressive amendment. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಮಾಲ್ ಮೋಷನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್, ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ವೆಯಾಬಲ್ ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಸ್ಟಾಲ್‌ಫಾರ್ಸ್, ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಸ್, ಪೆಡೂಲ್ಸ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸಿ ಜನರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. By doing this very objective of the Co-operative movement was upheld. Even though the Co-operative movement is open to one and all, but it is of greater importance to the weaker sections and have-nots of the society because it is this class which is being denied of credit facilities from the banking institutions and it is this class which is Victimised by the traders. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು, ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಸ್, ಪೆಡೂಲ್ಸ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸಿ ಜನರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇದ್ದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಮಿ.ರಶ್ಮಿ ಕುಸನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ :... ಅಭ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲಾಸ್ಪೆ ಟೈಮ್ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಕಮಿಷನರಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಛೇರಾಮನ್ ರವರು :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಿಲ್ಲ ಅಗಿದೇ ತಾವು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೋದಸಾರಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಡಿವಿಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಟೇಷನ್ ಅಧಿಪತಿಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವವರು ಇದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಸಹಕಾರ ರಂಗ ಯಾವರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಧೀರೇಮನಾರವರು.— ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಳವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೇನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಂದೇವ್ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿ, ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು There is a three tier system — One Apex Bank at the State Level; the other is DCC Bank at the District level and the third one is, the primary societies at the village level. ಈ ಒಂದು Three tier system ಏನಿದೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಪದ್ಧತಿ. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ, ೧೯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸುಮಾರು ೮ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ, ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೦.೬೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೫೦.೪೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ The percentage of small farmers, marginal farmers and SCs/STs covered is only 27%. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಕಾರ ೨೦ ಪರಸೆಂಟ್ ಕಮ್ ಆದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ According to me this small farmers, marginal farmers, SCs and STs constitute more and therefore the percentage cover age should be more. The percentage of advancement of loans like ST loans and MT loans should be more than 50%. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನಾರರು ಯಾವುದೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಅನೇಕ ಕಾಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ೨೭ ಪರಸೆಂಟ್ ಏನು ರೀಚ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊನೇಪಕ್ಷ ೫೦ ಪರಸೆಂಟ್ ರೀಚ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ೧೯ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಏನಿವೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦-೧೨ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ರೈತರು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಎಸ್.ಟಿ. ಲೋನ್, ಎಂ.ಟಿ. ಲೋನ್ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡದೇ ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಆಗಿವೆ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಆಬಾದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ರೈತರು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಏನು ರಿಸ್ಪಿಕ್ಸನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಣ್ಣ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ೧೭೭ ಪ್ರೈಮರಿ ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ಜಮೀನು ಆಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ, ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸ್ಟೀಮ್ ಲೋಕೆ ಅರೇಕೆನ್ಟ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಹೈಡ್ರೋ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏನಿದೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುಪಡತಕ್ಕ ಬ್ಯಾಂಕು. ರೈತರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಆಗಿವೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಲಾಭ ರೈತರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದೀರ್ಘಾವಧಿ

ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ, ಇದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ, ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗದಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಅಪ್ ಕವರೇಜ್ ಸ್ಕಾಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಉಂ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜಿನಿಂದ ೬೦ ಪರ್ಸೆಂಟೇವರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು ಈ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬೈಫರ್ಗೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸಪರೇಟ್ ಆಡಿಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅನೇಕಸದಸ್ಯರು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕ ಕಳವಳವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು ಈ ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೧-೪-೧೯೭೮ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೦,೬೮೦ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ. ೧೪,೫೩೮ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ೧೯೭೭ ರಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೪೧೨೪ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ಒಂದು ಈ ಅನ್ಯಾಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಚಳುವಳಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ; ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜಗೌಡ, (ಅನೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜಟು ವಟಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾವು ವಿವೇಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಿ ರಷ್ಟು ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸುಮಾರು ೨೨,೪೧೭ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ೪೬೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ೧೯೬೦-೬೧ ರಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಹಣವನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಶೇಕಡಾ ೫೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮರುಪಾವತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಳವಳವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಂದರೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು; ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಸೂಲಾತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೬-೭೭ ರಲ್ಲಿ ನಿವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಾವಧಿ ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿ ತ್ತೀರಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಸೂಲಾಕಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತರವೆ ನಾನಾರೀತಿಯ ಅಕ್ರಮ, ವಿರೋಧಾಸ ಇವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಎಂದು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ಆ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕಂಥ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೫-೬ ಜನರು ಸಣ್ಣ ರೈತರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದು, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ೨೦ ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಸಣ್ಣ ಹಿಡು ಹಳಿದಾರರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಂದ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ೩-೪ ಎಕರೆಗಳಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಟವಾಡ ಶೇಕಡಾ ೪೦ ರಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಚ್ಚತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯತಃ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರಜ್ಞಾವಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಯಾರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರು ದೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೊಲೆಯಾಳುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾದ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾದ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜರೂರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರೈವಾರಿ ಸಹಕಾರಿ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟುಕೊಡ ಕಡಮೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ವೀಸಬಾಂಕ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಭಂದನೆ ಇರುತ್ತದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ಭಾಗ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಂಥ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಆ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ ೭೫ ರಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ೧೭೬ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ದೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಖಿದಾರನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸುಖಿಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪರಾಜಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನೀವು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದರಾಜು ಆದ ತಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಆಗ ಎಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸುಖಿಯಲ್ಲಿದ್ದವೋ ಅಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೇ ರೀತಿ ೨-೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ದರಾಜಾದಾಗ ತಾವೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಖಿದಾರರ ಮೇಲೆ ದಾಮಾ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅಗತ್ಯ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೇಲೋರೇಟ್ ಫಕ್ಸ್, ಮಾಡುವಾಗ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ ತನಗೆ ಇಚ್ಛೆಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲದ ಕಂತನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ವರದಾಸ್ತುದಾರನಿಗೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವನಿಂದ ಕಂತನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನಹ ಯಾರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಂದ ಕಂತನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು. ಈಗ ಕೆಲವು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರು ಯಾರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೋ ಅಂಥವನಿಂದ ಕಂತನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಾಲದ ಹಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಲೀ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾಗಲೀ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಳವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೇ ಎನಹ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು. ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಬೇಕೋ ಆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳವರೇ ಒದಗಿಸಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲವಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರಾಗಲೀ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರಾಗಲೀ ಕೇಳತಕ್ಕ ಅನೇಕ ರೇಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೇ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರೇ ಆತನಿಂದ ಎನ್‌ಕ್ವೆರಿ ಫಿ ಫಕ್ಸ್ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲಾ ರೇಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ತಾವೇ ಒದಗಿಸಿ ರೈತನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಸಾಲ ಬಿಡುವೆಡೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರೂ ಆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆತನ ಸುಪನ್ಯಾಲ ಏನಿದೆ, ಅವನಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ, ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ರಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಇವನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಸಾಲ ಬಿಡುವಾಡೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರೂ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಭಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳವರು ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪಾದೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ವಸೂಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಭಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇಲಾಖೆಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ ಶಾಖೆಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ ತಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ ತಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ಹೇಳಿದ್ದು ನಂತರ ಯಾರೋ ಬಬ್ಬರು ಆರ್ಜಿ ಬರೆದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಬಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಬೇಕಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂಭವಗಳೂ ಇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆಡಿಟರ್‌ರವರು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಡಿಟರ್‌ರವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಡಿಟ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಏನೇ ಆದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಡಿಟ್ ಶಾಖೆ ಏನು ಇದ್ದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. 1972-73ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಔಟ್ ಸೋಸೈಟಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಕೇವಲ ೯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಮಂಜರಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತನ್ನ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨ ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಂಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಡಬೇಕು? ಮಂಜರಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಇಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಯುತವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ :—ನಾನು ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೀರನ್ನರವರು :—ಅದೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ.

4-30 ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ :—ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ತಾನೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನೊಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವಾದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಭೀರನ್ನರವರು :—ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದ ನಂತರ ೨-೩ ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದರೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಡ್ಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸರ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಹ ಗ್ರಹಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಬಂದಿದ್ದೇವೋ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಹೇಳಿದರು. ಇಲಾಖೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇರಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಇರಬಾರದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ದೋಡ

ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರಾದ ನಾವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣ. ಒಂದು ವಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ. ಏನೇ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಜಮಾನ್ಸಿ ಮಾಡುವ ಜನ ಅವರಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಕಾನೂನಿನ ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಸಗಿ ಜನರ ಮೇಲೆ ಎಜಮಾನ್ಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದರೆ ಆತನಿಗೆ ಚಕ್ರ ಬರೆಯತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಜನರಾದ ನಾವುಗಳು ಮೊದಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಯಾವ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದೂ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಏನೇನು ಆಗಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಕಾನೂನು ಬುದ್ಧಿ ವಂತರಲ್ಲ. ಬಹಳ ದಡ್ಡರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು ಈಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ ಕಾನೂನುಗಳ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡುವುದಾದರೆ ೧೯೬೯-೭೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಚೆ ರಾಜಾಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದೆ. ಆಗಿದ್ದಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಾರದೆಂದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಚೆಲಾಯಿಸುವವರು ಯಾರು? ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಯಾರು ದೊಡ್ಡ ವೆನುಷ್ಕರಿನಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಯಾರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹವರು ಇದರ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಏನೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಬಡ ಜವರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿಯುತವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವ ಏನಿದೆ ಅದರ ನಿರೂಪಣೆ ಪೂರ್ತಿ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು, ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತಾತ್ತಿದ್ದರೆಯೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಯಿತೆ ಏನೋ ಒಂದೊ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಔರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ? ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ಎಂದರೆ ೧೦ ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ೧೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ತನ್ನ ೧೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ?

ಆತನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗೋಬ್ಬರ ರೇಟು ಏನು ? ಗುಳದ ರೇಟು ಏನು ? ನೇಗಲಿ ರೇಟು ಏನು ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪುಟ್ಟ ಯೂರಾದರೂ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಪುಟ್ಟ ಆತನು ಮಾಡಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ರೈಟ್‌ಆಫ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತನು ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಆಸೆಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೨೦-೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಾವತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಆತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀವಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೂ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ರೈಟ್‌ಆಫ್ ಟೆನ್ಷನ್‌ನವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಇಂತಹವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ? ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಬಾಸಿಗೆ ಜನರನ್ನು ನಾವಿನೆಬ್ಬರಿಗೂ ದಾಡುಬರದಂತೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮೊದಲೇ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರೈವಾಟೀಸೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕಟ್ಟುನುಟ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮದು ಬರೀ ಟೀಕೆಮಾಡುವುದೇ ; ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಂತಹ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವಿನೆಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತವೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದವುಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಜನ ನೀವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ದಾರಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ನಾವು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಬಡವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ; ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಪಾವತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ೨೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಅದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತ್ತು ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹವರ ಪತ್ತಿರದಿಂದ ಗಿಂವಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪಾವತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಇದುವರೆಗೆ ೭೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ೨೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪರಮಾನ ಇರುವ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಆಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಬರೀ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ನಿರೂಪಣೆ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎನ್ನುವ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸೀಸ್ಟಮ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫೦೦ ಜನರನ್ನು ಮೆಂಬರ್‌ಶಿಪ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಜನರು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜು ೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಜನಕ್ಕೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪೂರೈಸಬೇಕು ? ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಎನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಅದರಿಂದ ರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಡವನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆವೆನಿಸಿ ಅವನು ಕಾರು ಆಗಲೀ ಸ್ಕೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ

ಅಲ್ಲ ಅವನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಏಟೈಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇತ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಈ ಸ್ಕೂಟರ್, ಕಾರ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಅಂತ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಮಾಗ ಕೆಲವರು ಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಅಂಥಾ ವರು ಒಂದು ಕಾರನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸ್ಕೂಟರ್‌ನ್ನಾಗಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ: ವಿನಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಕಡು ಬಡವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಿನಾ ಅವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗಂತೂ ಈ ಒಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ೧೦ ಎಕರೆ ಅಂತ ಒಂದು ಲಿಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ರೈತನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ಕೂಟರ್‌ನ್ನಾಗಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇತ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ತುಂಬಾ ಬಡವನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಮನು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಪುನಃ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಅಡಿಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರತರವಾದಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಯವರೇ ಇರಲಿ ಶಾಸನಗಿಯವರೇ ಇರಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ತ ಮಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಿಕೆ ಮಾದುವ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಂಥಾ ತೀವ್ರತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಸನಗಿಯವರೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ೮-೧೦ ದಿವಸದೊಳಗೆ ತೀವ್ರತರವಾದಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅಧಾವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಅವರು ಸರಿಯಾದಂಥ ಆಧಾರವೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಮೇಲಾಗಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಆ ಕೇಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಬರೇ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿನಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ತರವಾದಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ೧೫-೨೦ ದಿವಸ ಬರದೇ ಅವನು ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅವನಿಂದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಾ. ಯಾವನಾದರೂ ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದ ರಿಂದ ಇಂಥಾವರ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂಥಾ ವನನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಇಡುವಂಥಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರುವ ಹಾಗೆ, ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಶಾಸನಗಿಯವರೇ ಇರಲಿ ಅವನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ವಸೂಲಿ ಬಾಜಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಏನು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೂ ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರೊಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಓಟಿನ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಅವಮಾನವಾದಂತಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಸಾನ್‌ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಇರಬೇಕೇ ಎನಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗುವಂಥಾ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಿಲೆ ಹಣಬಂದಿದೆ. ಆ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೇ ಬೆಲ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನಿಸಿ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ೪ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಆ ಹಣ ಪೋಲಾಗಬಾರದು ಅಂತ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪೆಕ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಅವನ ಊಟದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಒಂದು ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್, ಒಂದು ದೋಬಿ ಪಾಪ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫೈಲನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಹ ಅದು ವಾಪಸ್ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ ಸಹ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಟರ್ಮ್ ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಕಾಲ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನಿಸಿ ಕೆಲಸ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಬೇರೆಯವರೂ ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ. ಅದಾದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತರಾತಾರಿ ಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಛೇರ್ಮನ್‌ಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಕೈಮುಗಿದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿರಿ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಿಜಿಡ್ಯೂಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅತನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಛೇರ್ಮನ್ ಆದವರು ಇಂಥಾ ಪಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಖಾಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರೇ ನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇವರು ಅಂಥಾವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Mr. Speaker in the Chair)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ (ಪಾಂಡಿಚೆರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಇವತ್ತು ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧-೩೦ಕ್ಕೆ ಮಂಡ್ಯ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ೪-೩೦ಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತಾವು ಸಾಂಗಿ ವಂಶಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೀರೇನೋ ಅನ್ನವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ

ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಹಾಕಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು-ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ೨೪ ಬಸ್ಸುಗಳು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ಪೈಕಿ ಇಂದು ೬-೭ ಬಸ್ಸು ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಬಂದ ಬಸ್ ೩ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥಾ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧-೩೦ಕ್ಕೆ ಮುಂಚ್ಚುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಸ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ೪-೩೦ಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿದಾಗ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮೊದಲು ೧೫ ಬಸ್ಸು ಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಇಂದು ೩ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಾಸುರಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಜಗೋಪಾಲರವರು ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವಾಗ ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಮೊತ್ತ ನಾನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಸಿಂಪಥೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಗನೆ ಆ ವಿಷಯ ಯಾವುದು ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಆಗಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳದೇ ಇನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಹೇಳಿ ಸಾ ಮಿ ? ನಾವು ದೂರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಷಯ ಇಷ್ಟ, ಅವರು ಈ ದಿನ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡ್ಯಾದಿಂದ ಹೊರಟು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೆನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಬಸ್ಸು ನಾಲ್ಕೂವರೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗುವಂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನ್ನೆಯ ದಿವಸವೇ ಅವರು ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗರ್.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸವೇ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಕೆ ಎಂಟು ದಿವಸ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹೊರಡಬಾರದೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೨೦ರಿಂದ ೧೮೦ ಜನ ಹತ್ತಿ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಜನ ಬಸ್‌ನಿಂದ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಜನರಿಗೆ ಬಸ್‌ನಿಂದ ಇಳಿಯಬಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಯಾರೂ ಬಸ್ ಇಳಿಯದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಡ್ರೈವರ್ ಬಸ್ ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ನನ್ನನ್ನೂ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಿದ್ದ. ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯವೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಇವತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಷ್ಟ ಇದೆ ಅದೂ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು, ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ತಿಂದಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ತಾವು ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮಗೆ ನೋವಾಗಿದೆ, ಸಂಕಟವಾಗಿದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಳಕಳಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೊಂಟು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ್ದು ತಾವು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಾಕೀತು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ತಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ನಾನು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ, ಕೆಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ ಮಿಲ್ಸ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಚೌಡರಡ್ಡಿ ಯವರು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಾವು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಸಮಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಮಿಲ್ಕ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್ ಏನು ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. “ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ ಮಿಲ್ಕ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೂನಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮಾಡುವುದು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕಾಫಿಂಡಿ ಉಟ ಮಗ್ಗರೆ ಇದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಆಶೋಕ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೆಸ್ಟೆಂಡ್ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ೫, ೧೦, ೨೦ ಸಾವಿರದವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಮತಿ? ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಪೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪರ್ಸನಲ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅದರ ಆಡಳಿತದ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾರು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಬಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಐದು ಅರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫಾರಿನಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಯೂನಿಯನ್ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಡಿಸ್ಕರ್ ಪಾರ್ಟಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಡುವುದು, ಫಾರಿನ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಕೊಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್‌ನವರು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಂಥ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುವ ಹಣ ತಪ್ಪಿತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

†SRI V. M. KUSHNOOR (Minister for Co-operation) — Mr. Speaker Sir, I am grateful to the hon. Members of both the sides who have given good suggestions and at the same time they have also brought to my notice the irregularities committed by several societies in Bangalore City and also in other places of our State. I welcome this kind of constructive criticisms. At any time, where hon. Members feel that I have done mistakes, if they bring the same to my notice, it is my bounden duty to see that those defects are rectified. I may assure the House that wherever and whatever time the hon. Member bring to my notice the irregularities, misappropriation and other

things, I shall take prompt action to set them right. There are 2,000 to 2,500 societies in our State. So many hon. Members in the House and also outside the House raised so many complaints against the working of these societies. Therefore, I would request the hon. Members of this House even at mid-night 12'O Clock, if they knock at my door I welcome them and bear to their suggestions and taken prompt actions to set right things. Last year I had promised the House that I will conduct the elections to the societies and I will reduce the nominations. Unfortunately I could not complete the elections before November. I hope our hon. Member Sri Chowdaiah will be convinced that only 2 persons were nominated and that too officials. One be the bank official and another was one of the Gramasevaks. These are the two persors who have been nominated.

The other assurance which I had given was to eliminate the flaws which were found in the Act. In the existing Act there was no proper representation to the weaker sections. I had assured the House that I would appoint a committee. In fulfilment of this assurance, I may inform the House that I have already appointed a committee, the first sitting of which had already been held. In the meanwhile I am collecting certain information from other States and also from the general public. From the general public I have received a number of suggestions how to amend the Act. Another meeting of the committee would be held in the month of June 1979 and propose to sit for 4-6 days. I propose to bring an amending legislation before this House as promised earlier. These two promises which I had made earlier have been fulfilled.

5-00 P.M.

Some hon. Members have stated that the co-operative movement in our State has failed or has not delivered the goods and hence there is no need for the Co-operation Department, as it has indulged in perpetrating irregularities. For the benefit of the House, I shall read a few sentences from the Review of the Reserve Bank of India and convince the members whether the cooperative movement had done good or not to the people of Karnataka and whether it has raised the economic condittions of the people or not. In its Review of Co-operative movement in India 74-76, the Reserve Bank of India has clearly stated.—

“ The Co-operation represents institutionalisation of the principle and the impulse of the mutual aid. It has the merit of combining freedom and liberty in the small man with the benefit of large-scale management and organisation. Co-operation, is therefore, eminently suited to bring about the desired socio-economic change in the context

of the existing conditions in our country. In each of the successive Five Year Plans the cooperative movement has therefore entrusted with the crucial role of bringing about transformation of the socio-economic structure of the country. ”

Now I shall read out what we have done in our State

SRI A. LAKSHMISAGAR.—That is a general statement in the context of the results to be achieved by the co-operative movement; but the criticism that is made against the movement in this State and its working the effectiveness or otherwise of the working of the co-operative movement in our State. Have you got anything to say apart from what the Reserve Bank of India has said about the working of the co-operative movement in Karnataka ?

SRI V. M. KUSHNOOR —The Annual Report of the Working of the Co-operative Department for the year 1978-79 has already been distributed to hon. members. I may bring to the notice of the House that in the year 1976-77 there were 21,841 societies and in the year 1977-78, we have organised 22,417 societies which clearly shows that there has been an increase in the number of societies.

With regard to the membership, during 1976-77 there was 64.54 lakh membership and in the year 1977-78 the membership has gone to 71.90 lakh. This is one of the States which has increased the membership so much. You can kindly see the membership in other States also. We have tried to enlarge the membership in the co operative societies. There was a criticism by some members that the societies were not permitting others to take membership. In order to meet this criticism We have brought a legislation permitting universal membership. The legislation has not remained on paper but actually We have implemented the provisions of the Act. We have increased the membership by six lakhs which is not an ordinary thing. According to the amendment. We have made all persons above the age of 18 years to become the members of the societies.

With regard to the working capital, in 1976-77 there was a working capital of Rs. 1,065 crores; in 1977-78, the working capital has been increased to 1,200 crores. There is thus an increase of nearly 200 crores in the working capital. This clearly shows that our societies are utilising the funds that are made available to them and that they are not inactive or defunct. There has been increase of nearly 200 crores working capital which is not a small achievement. We have covered nearly 100 percent of villages in our State We have covered 85% of the agriculturist families in the co-operative movement.

During 1977-78 We have advanced Rs. 51 crores towards short-term credit and during 1978-79 we have advanced Rs. 60 crores. We have already advanced 45 crores and the balance of Rs.15 crores will be advanced before the end of June 1979. We have already covered about 30 percent of small and marginal farmers and we are going to cover the remaining 40 percent before the end of June 1979 and we extend to them the credit facilities.

During 1976-77 we had given loans under medium terms Rs. 7.14 crores and during 1977-78 we have given Rs.2.66 crores. There is a shortfall in the coverage. This is due to overdues mounting every day. In respect of medium term loans, all the DCC banks are having 60% overdues. The Reserve Bank of India have fixed the credit limits while advancing loans. If there are overdues, they are not going to sanction fresh loans. This shortfall is due to our own weaknesses viz., the overdues. All sorts of charges are levelled against those who are working in the co-operative movement. If we tighten the recovery, there will be lot of pressure to loosen it. Some times we fail to advance the loans due to these reasons.

With regard to loans to sheep-rearing, bee-keeping and bullock-carts, we could not do much due to overdues.

As regards recovery position, during 1976-77 as against a demand for Rs. 86.13 crores, the recovery was Rs. 53.18 crores. In 1977-78 it was 97.18 crores and recovery 39.24 crores; the recovery is 50 percent. Recovery is falling, I had a divisional level meetings to meet officials and non-officials. I could not go in March and April but again, I am meeting all of them in the month of JUNE. I am showing progress regarding action taken to collect the overdues. Up to the end of February last year, it was 24.60 per cent and up to the end of February, 1979 it was 25.47 per cent. My target is to have nearly 65 per cent of recovery before the end of June. Last year, 18 DCC banks were sanctioned credits from RBI and only one bank was not sanctioned. 42.25 crores were sanctioned by the RBI this year. This year we are reaching 6 crores' advances. Another 15 crores we will reach. Only one bank was not sanctioned. In respect of commercial banks, they are allotted 603 societies. In 1976-77 the advancement was 6.22 crores and in 1977-78, it was 5.57 crores. That means there is a short-fall. The Scheduled Banks are not willing to come forward to advance the loans because the recoveries are not up to the mark. The managers and others are all from urban areas so they do not want to go to the villages. You may accuse the co-operative societies and the co-operative banks. These nationalised banks and commercial banks are urban-oriented. They do not want to be approached. By and large they are now 603 and they are repre-

senting to give these societies also. We are referring to this at every meeting but unfortunately, their trend is non towards the agriculturists. These are the difficulties we are facing. God only knows how this will be solved. It has to be solved by the Government of India and RBI. Out of 8247 primary agricultural societies which existed before reorganisation only 923 societies are yet to be reorganised. Dharwar, Nelamangala, Sundatti and Bailhongal are some instances. After the coming into force of the recent amendment we have asked them to see that these societies are reorganised. I am of the opinion that reorganisation is a must. Before reorganisation, we have to issue notices to the concerned societies. We have issued notices and have received objections: The remaining societies also will be reorganised. Then regarding the pay scales of pool secretaries, etc., we have appointed a one-man Commission which has to look into the pay scales and service conditions. After getting the one-man Commission's report, we will see that their conditions will be improved.

Now, I will come to long-term loans. In respect of State Co-operative land banks, 181 crores have been advanced so far and the people who are benefited are 4.48 lakhs in Karnataka. 63 crores have been advanced to farmers, including marginal farmers and it is 34.8 per cent. 11.20 crores have been advanced to 26616SC/ST members. We have also sanctioned 1.4 lakh wells out of which 87,000 have been completed. We have sanctioned 41,000 IP sets out of which 31,000 have been energised. There are so many difficulties here; I have already approached them; they have their own difficulties in respect of drawing lines etc. I am not going to hide the things. In 1977-78 we have advanced 18.49 crores and in 1978-79 we have advanced 10.68 crores only. It has come down. The difficulty is that the overdues are mounting like anything, 117 are eligible for unrestricted finance and the rest are not eligible for finance. Not only short-term loans, but also medium term loans are going to be recovered by me every month. About long-term loans also, I am calling for the meetings of the DCC and PLD Banks' presidents. I have seen some improvement. I will have to judge after the end of June. We were collecting penal interest up to the end of March. Again there is a representation in this behalf.

I will see that the date is extended for some more months. We cannot go on extending this date for ever. We have to take certain decisions and certain time-limits will have to be fixed. Other wise, there is no meaning in giving such concessions also.

I want to make one announcement. There is lot of criticism regarding the recovery charges that the Primary Land Development

Banks are collecting. I would like to announce here that from tomorrow, no recovery charges will be made and recovery charges will be stopped. I will issue orders to the effect that from tomorrow onwards, no recovery charges should be collected. Lakhs of rupees were being collected and I saw the difficulties of the people when I was on tour to various districts and villages. Even if they go once, they were charging Rs. 50/-. This is too much. I agree and I thank the hon. Members who have raised this point. They used to collect lakhs of rupees and we are going to provide them some other means. So, there will not be much recovery charges from tomorrow onwards. I will see that the recovery charges are stopped from tomorrow onwards.

SRI P. RAMDEV.—The Hon. Minister was telling that there will not be much recovery charges. I want him to clarify it again.

SRI V. M. KUSHNOOR.—There are recovery charges. Lakhs of rupees we were charging to the members. It is not that we are not charging. I am going to stop it from tomorrow onwards.

Then, I would like to inform the House that the common cadre has come into existence from 1-1-77. From that date, the pay and other allowances/ to the staff have been given effect to. We have already taken action on this matter and we are stream-lining the entire PLDE staff and their emoluments also. I have given effect to it from 1-1-1977 itself. They will be paid by the respective PLDBs from 1-1-1977. So, the common cadre authorities will pay the amounts of the salaries and other allowances also.

Then, I will come to the Marketing Federation. It was stated that it not working properly. I will show the progress achieved by the Federation. In 1976-77, We have distributed 1 lakh tonnes of fertilizers worth Rs. 16.5 Crores from the Marketing Federation. In 1977-78 we have distributed 1.41 lakhs tonnes of fertilizers valued at Rs. 21.29 crores. In 1978-79, we have distributed 2 lakhs tonnes of fertilizers valued at Rs. 30 crores. It has doubled within two years. Not only fertilizers, they have distributed other things. At the same time, the pesticides which have been distributed by the Marketing Federation are also note-worthy. In 1976-77, we have distributed Rs. 26 lakhs worth of pesticides. In 1978-79, we have distributed Rs. 85 lakhs worth of pesticides. Therefore, there is a three-fold increase in the distribution of pesticides. Not only that, this Marketing Federation is also doing other business.

At the instance of the National Agricultural Co-operative Federation of Delhi, they are doing business in tamarind and other

things. As regard losses incurred by them, I would like to say that they have incurred a net loss of Rs. 81 lakhs in 1976-77 but in the year 1977-78, they have earned a net profit of Rs. 17 lakhs. It means, it is improving, and it is not in that bad shape. Once upon a time, it was in a bad shape but now it has improved. After assuming the charge, I am insisting that the marketing societies which are not working in profits be handed over so that they may be leased out to the Marketing Federation to set it right. We are also pressurising to the Marketing Federation in this matter. In Raichur the oil mill was not working properly. It was not functioning well. We have entrusted it to the Marketing Federation on the lease basis. I don't want to give it to any individual; I have no faith in individuals. I have faith in the co-operative movement and the co-operative movement should set right the defects, wherever they are there, and no outsider should come to set it right. I have already insisted upon them and they have agreed also. The Board has also passed a resolution and they are taking over this Raichur Mill.

Even in the case of Gadag and Mandya Oil Mills, I am thinking of handing it over to the Marketing Federation, if the respective Societies are not working in profit. This Marketing Federation is having the necessary infra-structure. Even the staff working there will have to guide others. The Marketing Federation is not there just to do some business in fertilizers and other things. They will have to see that those institutions which are the Members of the Federation are also working properly. They will have to come to their rescue. Keeping this in view, we would like to entrust these institutions to the Marketing Federation itself.

Then, Sir, I agree that the Primary Agricultural Societies are not working properly. More than 50% of them are not working. I will have to accept it and only 78 Societies or so are working on profit. A charge was made that there is no security to the employees and other things. There also, we have appointed a One-Man Committee. He has submitted the report and it is under the active consideration of the Government. About the working conditions of the employees and their emoluments, I am going to take a decision as early as possible.

SRI G. B. SHANKAR RAO.--What about their promotions, transfers, and disciplinary action etc.?

SRI V. M. KUSHNOOR--The Hon. Members have also raised concern about the completion of incomplete godowns etc.. We have sanctioned 3348 godowns of 100 tonnes capacity, from 1956-78. I am very grateful to the hon. Member Sri M. C. Basappa who has brought this matter

to may notice some six-seven months back- and immediately, I called a meeting of all concerned and took action. I am going to narrate what action that I have taken. Out of 3348 godowns, 2294 godowns are under Centrally-aided Scheme and 1054 godowns under N.C.D.C. and other schemes. Out of 2294 godowns under the centrally aided scheme, sanctioned from 1956 to 1972, 1881 godowns were completed and 188 godowns were dropped as they were not feasible and 225 rural godowns are incomplete as on 1-4-1979. In 1978-79, Rs. 4.35 lakhs were sanctioned to complete these godowns. Therefore, out of 225 godowns, 56 godowns are completed now. 169 rural godowns requires Rs. 23 lakhs. For that also, in 1979-80, Rs. 23 lakhs have been provided to complete those godowns. I assure the hon. Members that I will see that all these godowns which are incomplete will be completed, because there is a national waste for the last ten years. I also share with whatever concern that has been expressed by my hon. Friend Sri M. C. Basappa. I agree that it is the peoples' money which we have been utilising for this purpose and if we keep it incomplete, nobody is going to be benefitted. Therefore, I am taking action in this regard and I will see that all these godowns are completed. After 1972-73 onwards, the N.C.D.C. has sanctioned 1054 godowns. As on 1-4-1978, 323 godowns were completed, 144 godown were dropped as they were not feasible and 591 godowns are incomplete. In 1978-79, for 294 godowns, we have already issued the first instalment. We have already released the money and in the second instalment, 43 godowns will be completed. So, out of 591 godowns which are incomplete, 337 godowns will be completed. We have provided the money in this budget. What I would like to say is, for 294 and 43 godowns, we have already released Rs. 29.16 lakhs.

So to complete other godowns during the year 1979-80 I have proposed Rs. 21.15 lakhs and during 1978-79 a sum of Rs. 66.43 lakhs was sanctioned to complete 1095 godowns. And then I will come the 100 tonnes godowns and also other godowns whose capacity is 200 to 400 tonnes ie., the Marketing Godowns. As on 1-4-1978, 422 godowns have been completed as against 489. We have already released first instalment to 12 marketing godowns and we have also released the second instalment to 10 marketing godowns. The total amount released so far comes to Rs. 6.97 lakhs. So, in this way we are taking steps to complete the godowns which is one of the important work to be taken in our Co-operative movement. During the year 1979-80 Rs. 25 lakhs has been proposed to complete the uncompleted godowns. the total amount towards construction of godown comes to Rs. 166 lakhs. This amount includes for the constructions of state Marketing Godowns, Taluka Co-operative Godowns and

also Rural godowns. Out of 166 lakhs, Rs. 80 lakhs was sanctioned by the Government of India, Rs. 16 lakhs by the ARDC and the remaining Rs. 70 lakhs was sanctioned by the NCDC. Thus I am confident that with this amount we will be able to complete the godowns according to our estimates during the coming years. We have already taken a decision in this behalf and we are at it,

5-30 P.M.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—May I know the percentage of the amount we are getting from the Central Government for construction of godowns?

SRI V. M. KUSNOOR.—It will be about 60%.

Now, I will come to the Consumers Movement in our State. I have got the figures relating to the purchase and sales made by the Consumers Federation. During 1976-77 the purchase was of the order of Rs. 8.79 crores and the sales was of the order of Rs. 8.12 crores. Here I wanted to say the weakness of these institutions. I would like to bring it to the notice of the hon. Members of this House about its working and also the profits and loss account. The net loss during the year 1976-77 was Rs. 43 lakhs, in 1977-78 it was 4.43 lakhs and the shortage is about Rs. 17.26 lakhs out of 23 Wholesale Consumers Federation 19 District Wholesale Consumers Federation institutions are working under loss.

Then, Sir I will come to the establishment of Fair Price Shops. The Government of India has proposed to introduce Public Distribution System from 1st July 1979. So, we will have to make arrangements to implement this scheme. But I am of the opinion that the Fair price Shops should not be run by the individuals. It should be run by the Co-operative Societies. Because we cannot impose any kind of restriction on the individual to run these Fair Price Shops. In case if these Fair Price Shops were to run by the Co-operative Institutions I hope we can implement the scheme successfully. So in that direction we are making our earnest efforts to achieve the goal. It is the intention of the Government of India that there should be a Fair Price Shop in each taluka which has population exceeding 2,000. Further it says that it must be run either by an individual or a Co-operative Institution. So, we are trying to entrust this work to the Primary Agricultural Societies and the Karnataka State Co-operative Marketing Federation will be its agent. We have provided sufficient amount for implementation of this scheme. We have requested Rs. 3 crores for the Share Capital from the Government of India and soft loan of Rs. 10 crores with interest at the rate of 5%. For this purpose I have already appointed a Committee consisting of 4 persons

The Managing Director of the Karnataka State Marketing Federation will be its Chairman. There will be one Additional Registrar of the Co-operative Societies and another Member is the Managing Director of Consumer Federation. The other member is the Managing Director of the Karnataka State Co-operative Apex Society. All those people are working out in detail about the implementation of these schemes. The Government of India has yet intimated to us the guidelines about this Public Distribution System. I hope they will decide this matter before the end of June. On receiving the intimation this scheme will be introduced in our State also.

Sir, now I come to the Weavers Co-operative Societies. Out of 786 Weavers' Societies nearly 250 societies have been reorganized and these societies comprise 43% of the weavers in the State. The remaining portion of societies are in the private sector. We are trying our best to bring them under the Control of Co-operative Societies. It all depends upon the weavers to get themselves involved in the co-operative fields. During the year 1976-77 the R.B.I. has sanctioned Rs. 76 lakhs; in 1977-78 Rs. 92 lakhs was sanctioned and in 1978-79 Rs. 56 lakhs was given for the development of Weavers Co-operative Societies. In this way we are taking steps for the improvement of Co-operative Institutions in our State. Apart from this there are nearly 2002 Industrial Co-operative Societies in our State. Out of 149 Taluk Industrial Co-operative Societies in the country, 60 Societies have been identified as potentially viable and the rest of them are treated as not viable. In addition to this the Khadi Board and Multi purpose Co-operative Societies are also getting finance for the establishment of Co-operative Institutions in our State. There is Karnataka Industrial Co-operative Bank in our State which has so far financed to the co-operative institutions to the extent of Rs 330 lakhs. At present they are having 30 branches and 16 more branches will be opened shortly. In this way those Co-operative Institutions are helping the individuals as well as the smaller Co-operative Institutions.

Coming to the Housing I wish to bring to the notice of the Hon'ble Members that since 1952 upto the end of March 1979 10,685 houses have been sanctioned. Out of which 9,472 houses have been completed. Action is being taken to complete the remaining houses.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—When they are going to be completed.

SRI V. M. KUSHNOOR.—We will take appropriate steps to complete the remaining houses as possible. There is a Housing Co-operative Society for Scheduled Casts and Scheduled Tribes. We have sanctioned Rs. 4.85 crores for construction of houses. Out of which 17,802

house have been constructed at a cost of Rs 3.86 crores. At this juncture I want to announce that Government has extended the benefit of the Janata Housing Scheme through the Societies Under the scheme each house would get subsidy of Rs. 1,000/ We feel we have done our job for the weaker sections. We have given Rs. 1000 to each of them. Today Rs. 7.75 lakhs is interest free to them.

Coming to co-operative audit, there was some criticism from certain section of the House. From 11-8-1979 we have created a separate department. There was a charge against us that being under one head they are not taking any action. There was also lot of criticism that we have not completed audit in time, and therefore a large number of people are misappropriating and all that. I have 500 vacancies in this department which I could not fill up because of the economy order.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—When are you going to fill up these vacancies?

SRI V.M. KUSHNOOR —I will have to convince the Finance Minister Sri Yahya and others. I will take action and see that they are filled up.

There were 20,600 societies for audit on 1-1-1978, 6,538 for current audit and 4,521 come under arrears of audit. I may mention that one Mr. Acharya, IA&AS who is of the grade of Accountant General has been appointed as Chief Auditor and he will take charge from April.

Regarding sugar co-operative factories, in 1966-67 9 of them were crushing and in 1977-78 two more have been added viz. Raibag and Bhadra and they will go into production in February 1978. So far as Ghataprabha Shree Ram Karnataka SSK, Haveri, SS.K. Hemavathi and S.S.K. Hassan are concerned, the erection work has started and within a year or two they will also come under production. The Dakshin Kannada SSK, has got the licence and we are at it. We will take decision to see that orders are placed very shortly. We could not get clearance from I.F.C. So, we will take a decision after some time. During 1976-77 total cane crushing was 18,27,641 tonnes, total sugar production was 1,91,230 tonnes and recovery percentage was 10.46 During 1977-78 the total cane crushing was 24,71,311 tonnes, sugar production was 2,51,130 tonnes and recovery percentage was 10.17.

Coming to spinning mills, there are three of them which are not viable units. Specially in Raichur mill there are only 6,000 spindles, in Bijapur Mill 12,320 spindles and in Bagalkot Mill 12,960 spindles

Unless we increase them to 35,000 spindles, they will not be viable. We have already taken steps to expand them. We have provided Rs. 60 lakhs for all these three mills in the annual plan for 1979-80 and we will get more from other institutions. I may also assure that the other two spinning mills viz. those at Banhatti and Belgaum will be established.

I will now come to the points raised in the out motions. First of all I will answer the points raised by the hon. member Sri Y. Ramakrishna. He was very vehement that this co-operative movement has gone down in this State and that the neighbouring States are doing well. I think it is too general a statement. My hon. friend's contention was that Gujarat, Maharashtra, Tamilnadu and Kerala have done well whereas our State has not done well. If I read from the review of the co-operative movement made by the Reserve Bank of India, he will see whether our State has failed or other States have failed. I will prove that the statement made by the hon. member is not correct and is not based on facts. Loans issued to the cultivators, agricultural labourers, the position is :

Punjab	7.7	crores
Tamilnadu	5.2	„
Kerala	3.9	„
Karnataka	3.6	„

Maharashtra and Gujarat are lagging behind. We are in fourth position today. In regard to urban co-operative banks, the position is :

Maharashtra	337	Urban Co-operative Banks
Gujarat	256	„
Karnataka	218	„

Tamilnadu and Kerala do not figure at all. We are third in the national level.

Long term loans outstanding : The position is :

Tamilnadu	1st
Andhra	2nd
Karnataka	3rd

In certain fields certain State have gone ahead and in certain fields we are also in good position. About the coverage of villages, hundred percent coverage have been made by two or three States and ours is one of such States. In the matter of coverage of population we occupy third position in the all-India level. In regard to

loans advanced to average per member, we are fifth in India, first comes Kerala, second Tamilnadu, third Hariyana, fourth Gujarat and fifth is Karnataka. The hon. member said that Maharashtra is ahead. It is not so in respect of several instances. So, the hon. member cannot say that we have not been making much headway in our State and they are defunct. This point I wanted to bring to the notice of the hon. member. Last year we have advanced 10 crores. If you take other States Gujarat has advanced 4 crores, 2 crores for establishment alone, In Maharashtra also the entire movement is coming down and the societies are not functioning properly. Even in respect of long term and short term loans, it is not picking up and they have given so many concessions. Even they are not able to recover whereas we are trying and we will see that advance picks up and more and more marginal farmers get.

The hon. member stated that there is politicalisation. 71 lakhs of people are involved and I cannot say to which party each belongs. Every person is eligible and we have not made any condition that certain political party should not be a member.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—We cannot accept that statement. My allegation is clear.

SRI V. M. KUSHNOOR.—I am saying that 71 lakhs of people are enrolled as members. They belong to each and every party and there is no bar under the Act that if one belongs to a particular party he should not be enrolled. All parties have been enrolled. It was stated that nominations are running the movement. As already stated that we are nominating any non-officials in the small societies. Only at the initial stage when reorganisation take place we are nominating. But after that we have held elections. Only in respect of two bank inspectors are nominated but they do not belong to political parties. They are officers of the bank and officers of the Government. To remove this politicalisations not easy. The person who professes that there should not be nominations, he has to first adopt it in his own party ruled States. There are seven Janata ruled States. If he does not accept in his own party ruled State it is funny to say that we should not do that. The person who preaches if he does not follow, there will not be any force in that preaching. My submission is that for the last two or three years we are hearing about this. Even the Supreme Court has stated that there should not be more than 50 per cent nomination. Less than 50% the State Government can nominate. Here we are subscribing to the share capital. I agree that the persons who are nominated must have faith in the co-operative movement, they must be honest. We have issued strict instructions that persons who do not fulfill the guidelines issued, should not be nomi-

nated. Here, this august House has passed the law. The Act gives powers under sections 29 and 53 for appointing government nominees. We are implementing the law that is passed by this House. There was charge that the opposition members are not taken in the matter of nominations. My submission is that sections 29 and 53 provide for government nominee. Government does not include opposition. So, there is no question of including the opposition members. If this proposition is accepted it can only be a government nominee. If it cannot be, let the Act be amended. The Act as it is does not give any scope to take the opposition members as Government nominees on the Board of Directors.

Sir, I will now come to some of the points which my friend Sri Y. Ramakrishna raised.

6.00 P.M

SRI Y. RAMAKRISHNA.—What about deofficialisation ?

SRI V. M. KUSNOOR.—If the hon' member wants that the Assistant Registrars should not be made Managing Directors of the societies, I am ready to take them back. Even in other societies, if they do not want them, we will take them back.

The hon. member mentioned about the State Level Wool Weavers Co-operative Society. This Society purchase Kambals from the Dharwar District Kurubara Co-operative Association Ltd., Ranibennur since there was a demand from the Defence Department for the supply of kambals. They had placed an order for the supply of 13,909 kambals during 1963-64. It is not during our regime. The Ranibennur Society supplied the kambals but 3,367 kambals were rejected by the Defence Department as the kambals were not as per the description prescribed, and as such those 3,367 kambals remained with the State level Society. The State Level Society issued notice to the Ranibennur Socieoy to take back those kambals of course, there was some delay, and then the case was referred to the Arbitrator both by the State Level Society and the Ranibennur Society. The Arbitrator gave the award and against that award they went to the High Court, and the case is still pending in the High Court. I agree that the kambals supplied were not as per the prescribed specification. This was a dispute, not of any individual, but between the two societies. We cannot take any action when the matter is pending before the High Court. This is the position.

About the Metropolitan Housing Society, Bangalore, I would like to say that this society was registered on 11-2-1966. There are 150 Members with a share capital of Rs. 1.30 lakhs. There are only

two lady membeas. and in the case of only one lady member the husband is also a Member, and in this case only the lady Member has borrowed a loan, but not the husband. Therefore, the allegation made by the hon. member that bouth husband and wife have borrowed loans is not correct. In all there are 78 borrowers and the loan amonct is Rs. 19,67,820/-, and only one Member is a defaulter. The accounts of this society have been audited and the society is placed in 'A' class.

Coming to the Mico Employees Hous Building Co-operative Society, this Society was registered in the year 1967 with a paid-up share capital of Rs. 5.47 laksh, and the following are the funds of the Society :

Admission and Share fee	...	Rs.	2,039
Members' Site Advance	...		44,84,677
House construction advance	...		4,95,021
Members' Deposits	...		1,54,973
Fixed Deposits from non-members	...		9,85,350
Borrowings from the Housing Corporation	...		4,70,252

This Society has advanced Rs. 62.40 lakhs to the Raghvendra Enterprises for purchase of sites. Against 3 ex-directors a case has been filed and a case also been filed against Raghvendra Enterprise and its partners.

The Share Capital of the Breweries is Rs. 12.4 lakhs and the borrowings from N.C.D.C. is Rs. 17.77 lakhs, from State Government Rs. 1.78 lakhs and from the Apex Bank Rs. 13.72 lakhs. This industry went into production in 1974 and closed down in 1977. On the basis of the recommendation of the Commissioner for Excise, the Joint Registrar of Co-operative Societies, Bangalore, was asked to issue a Notice under Section 30. This Society has been superseded and an employee of the Apex Bank has been appointed the Administrator. We are going to take necessary action after we get the audit report against the culprits who have done harm.

About the Reserve Bank Employees Co-operative Society, I admit that there is misappropriation to the tune of Rs 45,236, and action is being taken.

The hon. member also stated about the Shri Shyla Co-operative Industrial Estate, Bangalore. I admit that companies were admitted as members of this Society. Unfortunately, the person who admitted the companies as Members, i.e., the Deputy Registrar, Shri Md. Ghose, expired, and therefore it is difficult to take action against him. I admit that there is a mistake in admitting companies as Members.

About the Poultry Farmers' Co-operative Society, Hebbal, the enquiry was started on 14th February 1977 by the Joint Registrar of Co-operative Societies, and the report has also come. The report is under active consideration of the Registrar of Co-operative Societies. The institution received Rs. 4.70 lakhs as Government on 30th July 1966, and an amount of Rs. 5.07 lakhs is over-due. Awards have been obtained in respect of 27 cases, and disputes have been filed in respect of Rs. 1.26 lakhs due, and for the balance amount no legal action has been taken so far.

From 1972-73 to 1975-76 a sum of Rs. 1.60 lakhs has been misappropriated by 34 employees in that society. On 15th February 1979 additional sum of Rs. 39.03 lakhs was misappropriated and action is being taken. We have taken action according to the report given by the authorities. We are grateful to the Members who have given complaints regarding this misappropriation. In this connection, I may say that we have also taken action against the nominated members who are corrupt. A question was raised by an hon. Member that the Assistant Registrar of Co-operative Societies does not know anything about law. I do agree that some of the Assistant Registrars do not know anything about law.

Next, I will come to the promotion of Assistant Registrars. Fifty percent of the Assistant registrars are promoted from lower cadres and the other fifty percent is taken by direct recruitment through the P.S.C. I do not understand why the officials are not promoted after putting in service of 10 to 15 years. We are sending them through the Reserve Bank of India to Poona for training. I do not know why the promotions have not been given to the experienced people as Registrar and Deputy Registrars. The Hon. Member Sri Chowdaiah has said something about the Bangalore Milk Co-operative units. I will look into that matter. During the year 1976-77 in the Basavanagudi Co-operative Society we have noticed a shortage of Rs. 44,666-50 and we are taking action against the culprits. In the National Co-operative tourist Corporation limited, Bangalore we are taking action against the Secretary who has misappropriated a sum of Rs. 12.24 lakhs. From the Bangalore North and South TAPCMS we are receiving quarterly audit report and according to these reports we are taking action against the persons responsible for misappropriation. Again, in the Bangalore North P.L.D. Bank, charges of misappropriation and misuse of telex phone facilities have been made but they are not of serious nature.

SRI Y. RAMAKRISHNA—On the use of telephones also there should be some limit.

SRI V. M. KUSHNOOR—It is not so considerable and beyond the limit.

SRI Y. RAMAKRISHNA—In a particular co-operative society the General Body meeting has not been conducted because your own Deputy Registrar is the president of that society.

SRI V. M. KUSHNOOR—Formerly, the Joint Registrar of Housing was the Chairman of that Society and also the exofficio President. Now, there is a President only for that Co-operative society. We are taking action against irregularities and we will supersede and action will be taken against the concerned persons who have delayed to call the General body meeting. I will have to enquire into the matter and I have to answer it. In other joint farming co-operative societies elections have been made.

SRI Y. RAMAKRISHNA—Under co-operative farming lands have been granted to SJs people. I want to know whether these people are still in possession of those lands.

SRI V. M. KUSHNOOR—Now I do not have the information regarding this and so I am unable to answer it. I will have to look into the matter.

In Co-operative cold storage in the year 1960 there was only fifty percent utilisation and some times it has even come down to twenty five percent. It is stated that without project report and other things the work has been done. Now, I will have to see whether the project report has been prepared, sanction has been given and all that.

Next, I want to say something about the theft of cash in Apex Bank. The amount involved was Rs. 3 lakhs. I learnt that the case was taken by the Gurkhas who were in charge of that bank. There was a rumour that those Gurkhas have gone to Nepal. We have enquired in Nepal also but we could not find the culprits. We have taken action against the Bank authorities by withholding payment of salaries and cutting increments. There is no loss to the bank because we have claimed the remaining amount through Insurance.

SRI Y. RAMAKRISHNA—The Insurance amount is also our amount

SRI V. M. KUSHNOOR—Of course.

Under Section 65, we have directed an enquiry into the misappropriation in Vysya Co-operative Bank. After getting their report we will take further necessary action. In this connection, we have given a show-cause notice also. This is the reply to the points raised by the hon. Member Sri Y. Ramakrishna.

Now I will answer the points raised by the hon. Members Sri M.C. Nanaiah and Sri H. B. Chowdaiah. It was stated that the Karnataka Government had instructed on 1st February 1977 that P.L.D banks cannot lend beyond 65%. On 30th September 1969 there was a confusing circular. I have asked them to withdraw that circular and I think it has been withdrawn. I hope in future there will not be such kind of confusing circulars. Regarding the appointment of returning officers at the time of elections to the co-operative societies, I want to tell the hon. Member Sri Chowdaiah that in some societies hitherto that was not the practice. In future we will see that elections are held to other societies also under the supervision of Returnins Officers.

A high power committee has been appointed to go into the matter of various societies including RPMS, Mandya and NCDC. The Registrar of co-operative societies has also visited NCDC and submitted a report. I think there are experts who will also submit their reports for our guidance. The Registrar will also be visiting Mandya and find out what are the difficulties in the distribution of fertilizers. There is also truth that in Mandya district the co-operative societies are charging higher rates on fertilizers. We have also asked the Joint-registrar of Co-operative societies, Mysore, to go into the details of this matter and rectify matters as soon as possible.

With regard to raising the capacity of Mandya Chilling plant to 10,000 litres per day, this matter rests with the Animal Husbandry Department and the Dairy Development Corporation. We will represent this matter to them.

Inspection of institutions, I have got a big list with me. I shall pass on the same to the hon member if he so desires.

Annual Inspection by officers at the State level and at the district level. I know some of the officers have not done these inspections. I have called the explanation of some of the officers who have failed to inspect and I may assure the members that the erring officers would be punished.

Sri M.C. Basappa drew my attention to Nehru's conception that each village must have a society, a school building and a panchayat, and that the societies are not implementing this conception. As you know these societies are orthodox; they do not want to take up any new idea. In this connection I may bring to the notice of this House that the Government had appointed an All India Rural Credit Committee and it had submitted its report in the 1966. In its report, they have clearly stated the minimum viability of the society is to appoint a full-time paid secretary, set up a building of its own and have a

peon. These are the criteria fixed by that committee. The society must lend atleast Rs 2 lakhs annually. If they lend Rs 2 lakhs, they will be able to get Rs 6,000 as marginal interest. From out of this interest, a society can maintain a paid secretary, a building and a peon. There are at present 12,000 societies. Formerly the President used to have his office in his hand bag: he could not pay even rent leave alone paying salary to the Secretary. Now we have reorganised the societies. We are doing the work on the scientific basis. Several other States have adopted our method. We are at the initial stage; let us see how these societies will work. If there is any deficiency in their working, we shall take remedial action.

Sri Basappa stated that for every four societies, there is one Assistant Registrar. The Sericultiure societies and the farmers coops. have been given to some banks and under their guidance those societies have been formed. They will have to appoint Managing Directors from their own staff. We have given Assistant Registrar at the instance of those banks. If they have not appointed Assistant Registrar, it is their fault.

SRI M.C. BASAPPA.—My point was: that one officer is incharge of 3-4 societies because they are not able to meet his salary.

SRI V.M. KUSNOOR.—The Assisiant Registrars are highly paid officers. At the initial stage, they will have to incur the expenditure. The NCDC has recommended that in the initial stage the expenditure will have to be borne by the commercial banks.

Sri G.B. Shankar Rao has raised about the employees problem. The report submitted by one Man Commission is under the active consideration of government. We will take a decision early.

Sri M. Srinivasa made out a point, I shall ask the Joint Registrar to conduct enquiries into the matter and the result of the inquiry will be intimated to the hon. members.

With regard to the nomination, I may inform the hon. member that there is no time-limit fixed for the nomination. There are thousands of societies. By pointing out one society, he cannot charge the Government that we are nominating at the eleventh hour. It is true that for the Mandya DCC bank we nominated some persons a little late but there is no bar for the Government to nominate them at any time.

In regard to purchase of land at Srirangapatana, I am going to discuss this matter with the Chief Minister and we will provide money to purchase the land.

Sri Sivappa made a mention of advancing of loans, I may inform him that we have already issued a circular to advance short term loans as early as possible.

As regards concession to be shown in the stamp duty which has been raised, I shall have a talk with the Minister for Revenue and take a decision shortly in this behalf. With these remarks, I pray that my demands may be passed unanimously by the House.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ :— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕಂಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಂದ ಓತ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮುಖಾಂತರ ಅದೇತ ನಡೆಸುವುದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI V.M. KUSHNOOR- He is also expected to be a director. You cannot prevent a person from voting' Every director has been given the right to vote. There is a convention. We cannot prevent by law.

6-30 P.M.

SRI G.B. SHANKARA RAO.—The departmental people - some office-bearers and the servants - have become so powerful. Why not have a House Committee, to go into the accounts of the co-operative institutions like the Public Undertakings Committee of the Legislature? The second point is this. If the property of these person - the office-bearers and servant - is disproportionate to their income, a Committee should assess their properties-properties standing not only in their names but also in the name of their family members.

M.R. SPEAKER.- I do not want any speech from Sri K.B. Shankar Rao

SRI V.M. KUSHNOOR.—The hon. member is making a suggestion to appoint a House Committee. Is it possible to do it in respect of 22,000 societies? Nearly 22,000 presidents are in the societies. We have appointed an auditor to go into each and every society. It is not a practical suggestion and I am not going to accept it.

SRI A. LAKSEMI SAGAR.—Perhaps, the hon. member wants to become the Chairman of that Committee.

SRI M. SRINIVAS.—What about the affairs of the Belagola society?

SRI V.M. KUSHNOOR.—I am not going to give an assurance, unless you bring to my notice, the instances. I cannot issue a general order that recoveries should be made.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ :—ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಬಾವಿಗಳು ಫೆಲ್ಯೂರ್ ಆದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಮೇಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರೇ ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ತಿ ಕನ್‌ಸೆಷನ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI V. M. KUSHNOOR.—There appears to be some discrimination. In respect of these wells, we have given 100 per cent exemption. I am going to examine how far we can do this, in respect of other types of wells also. It is a good suggestion. I will examine.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕ್ಕನೂರ್ :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೧೫ ಒಕ್ಕಲುತನ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಇವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ೧೯೩ ಉಪ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಈ ೧೧೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಮಂಡ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಈ ಗಾಗಲೇ bifurcate ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ೧೧೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ೩೯ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಪಡೆದಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಇದೇ ದಿಸೆಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ಅಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ, ಅವುಗಳು ಸಹಾ ದಿಸೆಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತವೆಂದು ಅಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸುಮಾರು ೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ೩೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ೧೫೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೩೭ ಉಪ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ೫೭. ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬಚ್ಚಿಡದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಯಾರ್ಡ್ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಯಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ರಸ್ತೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ೨-೩ ಉಪಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಮತ್ತು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಧಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಮೆನಿಟೀಸ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬದು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ ೩-೪ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ೭ ಜನ ಕೃಷಿಕರು ಇದ್ದು ಅವರೇ ಛೇರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಉಪ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ೭ ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾರ್ಟಿ ಇದ್ದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳುವವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಛೇರ್ಮನ್‌ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಬಂದನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಹೇಳದಹಾಗೆ ಕೇಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಒತ್ತಡ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ

ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅದೇ ಸ್ಥಳದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಸ್ಥಳದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಬಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕಡೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರಿಸಿ ಅವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಶಕೆವಾದರೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗದಿರುವುದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪತ್ತಾರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾಗಲೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮೇಲೆ ೧-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಬರೆದು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಬರೆದು ಒಟ್ಟು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಯನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿರರ್ಥಕವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರು ಯಾರೂ ಬಂದು ತಕರಾರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಬೀತಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ೧-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ ರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸಾಬೀತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಮಿಷನ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕಮಿಷನ್ ರೇಟನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ನನಗೆ ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ಈಗ ೧ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಇನ್ನೂ ೧-೫೦ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ೬ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸಮಯವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡಿ ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಮಂಡ್ಯ ನಗರದಲ್ಲಾಗಲೀ ರೈತರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಂ.ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ೧೧೫ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳವೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳವೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳೇ ಬೇರೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ ಇದೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ. ಜಾಮರಾಜನಗರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಎಂ.ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಗೋಡಾಸೆ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಭಾಗವಹಿಸುವಂಥ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಗೋಡಾಸೆ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾದನಂತರ ಅದೇ ಗೋಡಾಸೆಯ ವೇರಾ ಕೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲೇ

ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚಾಪರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇದ್ದರೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಿತಿ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ನಂಜನಗೂಡು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಚಾಪರಾಜನಗರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಿತಿಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ : ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೋರ್ಡ್ ಕೂಡ ಹಾಕಿದ್ದು ಈಗ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೇ ಮಾಡಿ, ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಅವರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿ ಬಂದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋದ ವರ್ಷ ಪಡೆದ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಕಾಫ್ ವಗೈರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಲ್ಲ, ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರನ್ನು ಬದಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಗ್ರೇಡ್‌ರಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಡ್‌ರಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಮೇಡೀಟೀಸ್‌ಗೂ ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ವಿಶ್ವರಾಜ ಎಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫೀಅನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫೀಅನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲ. ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಛೇಮರ್ಸ್ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದು ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಇನ್ನೂ ಛೇರ್ಮನ್‌ರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಛೇರ್ಮನ್‌ರವರು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ತಪಾಶನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೋ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಪ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ನಾಮಕರಣವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಅವಧಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದಂತಹವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಲ್ಲರೂ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಾವು ಗಳ್ಳಿಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ :—ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಣ ವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕ್ಕೂರ್ :—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಕಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಹಣ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ರೀಫಂಡ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ :—ರೈತರಿಂದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕಲ್ಕಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕ್ಕೂರ್ :—ರೈತರಿಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡದೆ ಇರುವಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER :—I will put the grants to the vote the House. The question is,

“That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of Demands, inclusive of the sums granted on account be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand Nos. 54 and 55”.

The motion was adopted and the sums were granted. As ordered by the Chair the Motion of Demands for grant adopted by the House are reproduced below :

“That a sum not exceeding Rs. 22,02,26,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 54 “Co-operation (Excluding Regulated Markets)”.

“That a sum not exceeding Rs. 1,99,27,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 55 “Regulated Markets”.

Now, the House stands adjourned to meet again tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Fifty Two minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 1st May 1979